

Korleis skaper me framtida saman i Midt-Telemark kommune?

Frivillige lag i den nye kommunen.

1. Økonomiske ressursar til ordinær drift
  - Innsamla midlar i form av dugnad
  - Sponsing
  - Statlege tilskot
  - Kommunale tilskot

Den nye kommunen må investere i frivillig sektor med direkte tilskot i eit rimeleg omfang og ha ein eins politikk på dette området.

2. Øvings og konsertlokale
  - Gratis lokale til øving/konsert i kommunale lokale til undervisningsformål ? (VO-lova)
  - Husleiga i Gullbring kulturanlegg er ei stor utgift for laga både når det gjeld øving og ikkje minst konsertar.

Den nye kommunen må utarbeide opplegg for felles regelverk for lagsverksemd i kommunen og ha ein sams politikk på rammevilkåra for frivillige lag

3. Kjøp av instruksjon i den kommunale kulturskulen
  - Kulturskulen er utbygd som servicesenter i begge kommunane
  - Dei server laga ved å selgje tenester til instruksjon og andre tenester
  - Dette er med å bygge opp fagkompetansen i kommunen
  - Det sikrar langsiktig satsing på rekruttering og opplæring i laga.

Den nye kommunen må utarbeide strategiar for korleis dette samarbeidet skal utviklast og lage felles retningsliner for kjøp/sal av timar til frivillige lag

Korleis skaper me framtida saman i Midt-Telemark kommune?

Paraplyorganisasjon i den nye kommunen

Ein samordna kulturpolitikk!

1. Det er kommunen som har ansvaret for kulturpolitikken og som må syte for at kulturlivet fungerer til beste for alle partar.
2. Det enkelte laget har ansvaret for laget si oppgaver og drift. Tillitsvalde i laget har forplikta seg kun til å ivareta laget sine behov.

Ein god og samordna kulturpolitikk krev difor ei utstrakt samordning og eit godt samarbeid mellom aktørane i kulturlivet. For å få dette til må kommunen og laga samarbeide tett både om dei langsiktige utfordringane og det praktiske daglege arbeidet.

Kommunen kan løyse dette ved å investere i eit felles samordningsorgan der alle partane kan ha ein fast plass. Organet bør ha ei rolle som er nedfelt i kommunen sine plandokument og settast i stand til å vere ein operativ aktør på kulturområdet.

Kulturnettverk/kulturråd i den nye kommunen?

- Det bør vere ein open møteplass for alle aktørane på kulturområdet
- Kommunen må stille med sekretær/koordinator for rådet
- Det må få tilført økonomiske ressursar for å bli viktige møteplass for medlemmene
- Medlemmene må føle at dei får noko att for å delta i fellesorganet
- Det må få ein rolle i den kommunale kulturpolitikken (Høyring, fordeling av midlar, samarbeidsprosjekt mellom medlemmer og andre kulturaktørar)
- Rådet bør ha som hovedmål å utvikle samarbeid om arrangement, samt å auke kvaliteten på publikumsretta tiltak heller enn å auke talet på arrangement.

Sauherad kommune
postmottak@sauherad.kommune.no

Gvarv, 11. juni 2018

Samfunnsplan for Midt-Telemark kommune – Innspel

Sauherad Historielag er svært nøgd med dei formuleringar som står i Sauherad sin samfunnsplan i dag, og som vi har vist til i vårt brev av 21. september 2017, der vi inviterer til samarbeid om utarbeiding av ei kultursoge for Sauherad-bygdene. I brevet vårt viste vil til desse formuleringane:

Sauherad har en rik kulturtradisjon, rike kulturaktiviteter, og kommunen har et særlig ansvar for å forvalte disse verdiene. Sauherad har også en mangfoldig frivillig sektor, men kultur og frivillig sektor har potensial til å involvere enda fler og bli en plattform for økt trivsel, bedre sosiale forhold og engasjement for folk i alle aldre. Sauherad sin kultur- og naturarv har potensial som grunnlag for opplevelsesnæring og reiseliv og er velegnet som læringsarena.

*Vi vil være en attraktiv kommune som ivaretar vår historiske identitet.
Det skal skje gjennom at Sauherad sin historie og kulturarv gjøres kjent for alle.*

Sauherad kommune har svart positivt på invitasjonen vår gjennom Utvalg for oppvekst og kultur:

Kommunen ber Historielaget jobbe videre med finansieringen av prosjektet og identifisere fagpersoner som kan være aktuelle til prosjektet.

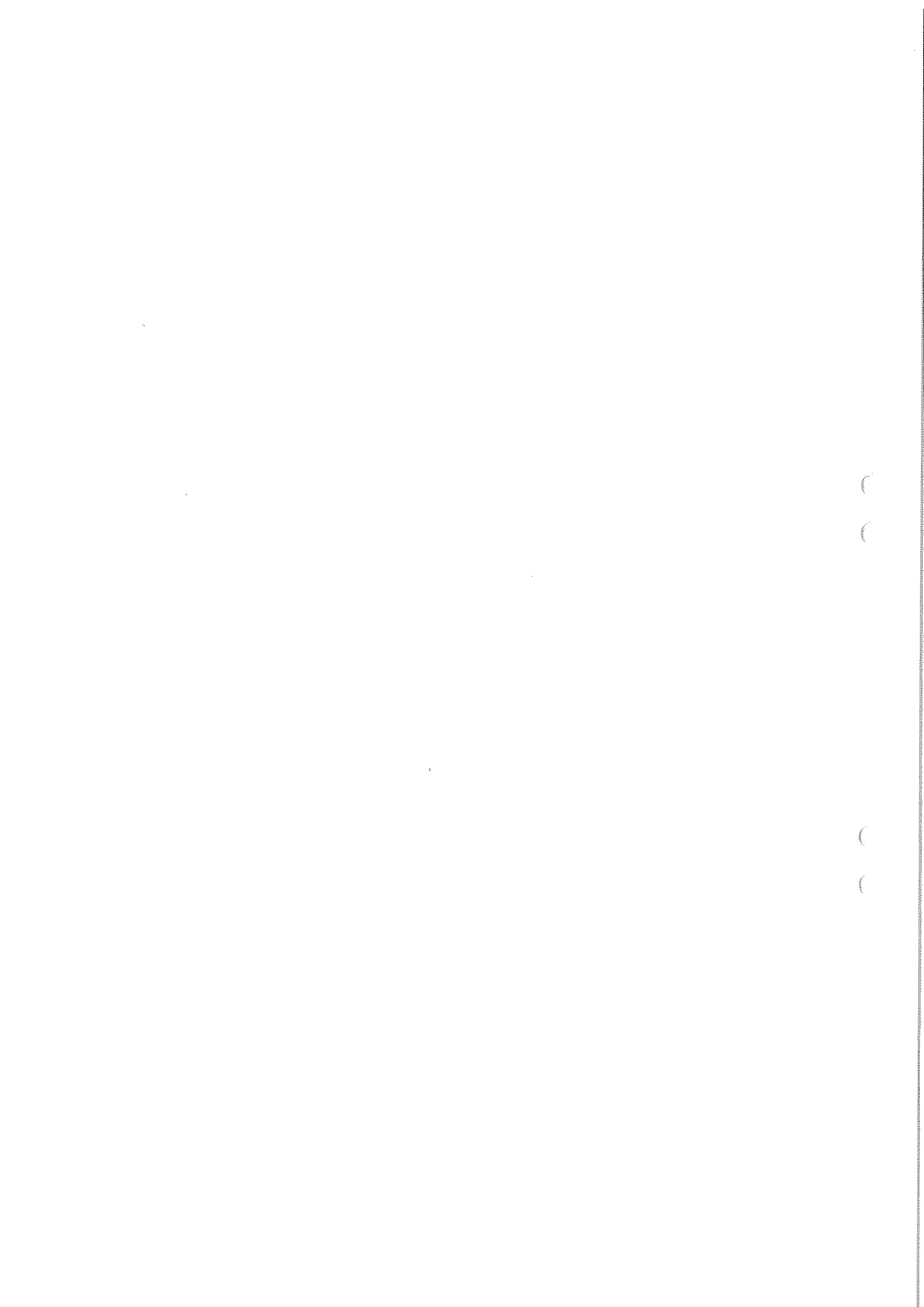
Sauherad og Bø kommune skil seg ved at Sauherad har fleire små tettstadar, medan Bø har ein større tettstad. I Sauherad er det to kyrkjesokn, i Bø eitt. I Sauherad er det mange små foreiningar knytt til kvar tettstad.

Det har i Sauherad vore, etter Sauherad Historielag sitt syn, eit nært samarbeid mellom kommunen og kyrkjesektor, idrettslag og andre lokale foreiningar. Sjølv om slikt samarbeid kan verte krevjande i ei ny kommune, vonar vi at dette gode samarbeidet kan halde fram også i ein ny kommune. På denne bakgrunn ber Sauherad Historielag om at dei formuleringar og intensjonar som er nedfelt i dagens samfunnsplan, som vi har vist til, blir ført vidare i ny plan.

Med venleg helsing
Sauherad Historielag

Eivind Lønheim
Styreleiar
lonheim@online.no

Kopi til kultursjef Hilda Sørum, museumsstyrar Jorid Vale og kyrkjevevje Trond Haugen

Innspill til samfunnsdelen av kommuneplanen høsten 2018.

Vi ønsker å komme med et innspill til samfunnsdelen av kommuneplanen på vegne av Akkerhaugen Velforening og Norsjø Ferieland AS. Vi ønsker også å komme med flere innspill senere i prosessen dersom det blir muligheter til det.

Vi håper at Akkerhaugen som tettsted ikke blir glemt når kommunen skal se på både hvor mennesker skal bo i den nye kommunen, og hvor det skal være både nærings- og sosiale aktiviteter.

Akkerhaugen som tettsted:

Akkerhaugen er først og fremst et bosted, og et feriested. Vi opplever Akkerhaugen som et attraktivt sted å bosette seg blant annet pga den unike tilknytningen til Norsjø, og da spesielt på østsiden av Norsjø. Vi er et aktivt lokalsamfunn, som har aktiviteter for mennesker i alle aldre. Særlig aktivitet har vi på Akkerhaugen Stasjon, Idunshall, Patmos, Hotellet og rundt Ferieland. Dette er arealer, og aktiviteter, vi mener det er viktig å bygge opp under.

Utbygging:

Vi mener det ville være fordelaktig dersom kommunen i den nye planen utvidet grensen for tettstedet Akkerhaugen (i planen) til også å gjelde områdene på østsiden av Norsjø ut mot Ottersnes (Liagrendvegen). Dette vil kunne gjøre det noe enklere på et senere tidspunkt å utvikle både nye tomter og eventuell næring/turisme på østsiden av Norsjø. Akkerhaugen har muligheten til å tilby meget flotte tomter fra Akkerhaugen bru (innkludert nåværende grustak) og ut mot Ottersnes (arealet etter Ferieland på Liagrendvegen). Et sentralt punkt i mulighetene for en slik utvikling er en ny avkjøring/ vei til Liagrenda. Dette trengs det stor kommunal vilje til å få gjennomført.

Næring:

Norsjø Ferieland AS (inkluderer Hotellet) er den desidert viktigste aktøren på Akkerhaugen, og er en sentral aktør vi mener det bør lyttes til i forhold til fremtidig utvikling av Akkerhaugen som turiststed om sommeren. Reiselivet på Akkerhaugen representerer ca 60.000 gjestedøgn. Dette tilsvarer omlag 1/3 del av den nye kommunens turisme og omsetter for omlag 2/3 deler av Bø Sommarland, mye takket at det også er et fritidssenter lokalt. Det er omlag 70 ansatte på sommeren som nesten uten unntak er lokalbefolkning. Nærheten til Telemarkskanalen gir også nye utviklingsmuligheter for denne næringen.

Utvikling:

Vi har flere arealer på Akkerhaugen vi ser med fordel kunne utvikles videre både med tanke på turisme, men også med tanke på lokalbefolkningen. Dette gjelder Patmos og området mellom Patmos og Ferieland, Myllargutstugo og Kvenna ved nedkjøringen til Ferieland, Akkerhaugen Brygge, området rundt Idunshall og området mellom Nærbutikken og Akkerhaugen Stasjon. Det tas mange gode initiativ for å utbedre blant annet disse områdene og andre, men vi ser gjerne at kommunen også tar en noe mer aktiv rolle i dette arbeidet.

Vi håper kommunen tar hensyn til hvor det er attraktivt å bo, og hjelper lokalbefolkningen å legge til rette for alle hensyn rundt dette. Vi er også et attraktivt turiststed om sommeren, og utviklingen disse to tingene sette i sammenheng gjør at vi mener Akkerhaugen er et fantastisk sted både å bosette seg og å komme til som turist. For at det skal bli en videre utvikling på Akkerhaugen trengs det kommunal velvilje når initiativ til videre utvikling tas.

Viser forøvrig til artikkel i Bø Blad torsdag 18.10. der Hans Kortner Ryen la frem mange meget gode poeng som vi stiller oss bak.

Vi håper derfor at kommunen tar med seg disse innspillene i sitt videre arbeid, og ikke kun konsentrerer sin utvikling om de to største tettstedene i den nye kommunen.

For Norsjø Ferieland AS og Akkerhaugen Velforening.

Vebjørn Hagen
Thorleif Høgstad
Thor Olav Sperre
Bjørn Arve Skjeslien
Johan Haukvik

Innspill til kommunens samfunnsdel – del vedrørende reiseliv.

«Midt-Telemark er eit attraktivt reisemål med Bø Sommarland som fyrstårn. «

- Enig i dette. Under her kommer følgende innspill/tanker til strategi/handlingspunkter:

Reiselivet i Midt-Telemark skal satses på, og kommunen må legge til rette etter hva næringen ønsker. Visit Bø står for mye av møteplassene i næringen i dag. Det kan selvsagt være bra med tettere dialog med kommunen i forhold til hva som diskuteres her. Markedsføringen jobber næringen tett på kontinuerlig. Når det gjelder produktutvikling av kommersiell art er det nødvendig å høre på næringen, og legge til rette etter deres ønsker. Vedrørende tilrettelegging av stier/badeplasser/løypenett av ikke-kommersiell art, er det også meget viktig at kommunen er med og støtter samt bevilger utviklingsmidler til.

- Kommunen bør være en samhandlende utviklingsaktør for reiselivsnæringen. Samarbeid og nyskaping er viktig.
- Kommunen bør motivere reiselivsbedrifter til medlemskap i felles destinasjonsselskap.
- Den videre utviklingen av næringen må skje i et samspill mellom bedriftene, kommunene, Visit Bø/Visit Telemark, offentlige og private kulturaktører og FoU- miljø.
- Et mål er selvsagt mer turisttrafikk, flere gjestedøgn, høyere besøk til attraksjoner. Tilrettelegging tett opp til Bø Sommarland som trafikkbærer er helt nødvendig.
- **Bø Sommarland:** Næringsutvikling og tilrettelegging opp til Bø Sommarland gagnar hele området. Infrastruktur og forskjøning er stikkord. Bedre infrastruktur fra Bø sentrum og opp til parkeringsplassen til Bø Sommarland, og opp til Telemarkshallen. **Fartsgrense, sykkelsti og hogging for synlighet.** Sykkelsti er nødvendig både for de ansatte og besøkende – det er også i tråd med sykkelbygda. **Kommunen må være Støttepartner og pådriver for tilrettelegging for dette – også opp mot fylket.** Vann (Sommarland)
- **Elsyssel:** EL-syssel stasjon i Bø Sommarland
Fortsette et allerede godt samarbeid med Sommarland. Det er også et godt samarbeid når det gjelder beredskaps plan.
- Kommunen bør være ansvarlig for å henge opp flagg i sentrum.?
- **Strategi: reiseliv hele året!** sterkere utnytting av kommunen som et reisemål hele året. Ref. Visit Norway: kom til Norge hele året! Her er hytteutvikling/fritidsboliger viktig, samt internasjonalt marked og arrangementutvikling.
- Høyere bærekraft i å utnytte arbeidskapasitet og personal 12 måneder. Ref. Trysil: lykkes med en mer helårlig destinasjonsutvikling. Vinter/ski, Sommer/syssel/natur
- Behov for nye markedsundersøkelser, sommer og vinter. Et videre strategiarbeid krever nyere gjesteundersøkelser for å få reliable fakta å basere utviklingen på.

- Besøkende til Midt-Telemark skal møte bærekraftige reiselivsprodukt/opplevelser med kvalitet i alle ledd. Kundens krav øker hele tiden, kunden er reisevant og i økende grad kvalitetsbevisst.
- Endringer i etterspørsel og reisemønster fører også til nye behov i tilretteleggingen fra kommunens side. Ofte vil tilrettelegging for bedre lokalsamfunn også være tilrettelegging for besøkende. Dagens og fremtidens turist ønsker mer enn å kjøpe en billett til en attraksjon. Han/hun vil komme tettere innpå et lokalsamfunn.
- Sosiale medier er også en måte en gjest velger å «oppleve» en destinasjon på. Dette medfører både positive effekter i form av positiv word of mouth og digital markedsføring, men det kan også føre med seg negativ kommunikasjon. En turist vil skryte av å ha f.eks. badet i en elv eller innsjø, han vil også skryte av å ha gått på en topp som Gyrestolen. Dette må tas hensyn til i planlegging, kommunikasjon og tilrettelegging.
- 95% av gjestene i Midt-Telemark i juli er nordmenn. Målet til næringen, og kommunen bør være å ta en sterkere andel internasjonal trafikk. Tilrettelegging til dette er viktig for næring og for kommunen. F.eks. ved skilting og annen informasjon mtp språk.
- Det bør settes en målsetning for hva destinasjonen Midt-Telemark skal være. F.eks. har Trysil: Norges ledende reiselivs- og hyttesteddestinasjon. Midt-Telemark: ledende innenfor opplevelser/aktiviteter, camping og mat/frukt. Hytteutbygging?
- Det vil være viktig å bygge opp et sterkt og felles varemerke for destinasjonen Midt-Telemark. **Sommarland er fyrtårn, men det må samtidig bindes en tettere connection fra Lifjell, Bø til Frukbygda og Norsjø/ Telemarkskanalen.** Det gjelder produktutvikling og markedsføring. Utnytte dynamikk og attraksjonskraft i dette. **Kontrasten fra Lifjell til Norsjø.** Utviklingsprosjekter bør ta hensyn til dette, samt se disse tingene i sammenheng.
- Norsjø Ferieland/Akkerhaugen: Turismen i regionen kan endre seg over tid. Bø er i ferd med å bli en by. Akkerhaugen kan utvikles som en større turistdestinasjon med Norsjø, vannaktiviteter, Frukbygda og sykkelutvikling. Hva kan gjøres for å utvikle perlen mer er allerede på dagsorden, og bør være en viktig oppgave også for kommunen å støtte og ta hensyn til. Utvikling av el-sykkelprodukt (tråd med sykkelbygda), gjester låne elsykler for å handle i gårdsbutikker, utvikling av fritidsboligmarkedet, flytende hytter på vann etc.
- **Kommunen må bidra i å sikre utvikling av opplevelsesnæring.** Dette er årsaker til at gjester kommer (samt at lokale innbyggere trives).
- Arrangement utvikling: Kommunen må legge til rette for arrangement turisme. Det er i dag 4 store arrangement som er meget viktige for næringen: TelemarksVeka/Sommarland Skifestival, Sommarlandcup i fotball, Bø Sommarlandcup håndball, Sommarlandfestivalen, musikk. Målgruppen er barnefamilier/lag i tilhørende aktivitet. (Selvsagt mange og flere viktige arrangement, men nevner bare disse i juni her).

Litt mer detaljert, men ufullstendig:

Satsingsområder/stikkord:

- **Skilting/infrastruktur/tilgjengelighet:** (herunder også intern offentlig transport tilbud på destinasjonen. I dag kan vi ikke tilby en turist som kommer med tog et godt nok tilbud med offentlig transport. Internett tilgang på attraksjoner, sentrum og fellesareal). Søppelhåndtering, flagg og planting i sentrum er viktig.
- **Vinteropplevelser:** Lifjell. Leverer gjerne noe eget på dette når det måtte passe. Kan få gjort noe på det i løpet av uken.
- **Sommeropplevelser.** Tilrettelegging badeplasser og friluftsområde. Satsing på vandring/sykkelstier.
- Kurs/konferanse markedet
- Sport/idrett/arrangement
- Kultur/arrangement
- Hytte/fritidsboliger
- Markedsføring, salg og informasjon
- Service og handelstilbud
- Vertskap og kompetanse
- Fellesoppgaver

Bø Arena:

Støtter innspill fra MTNU som er kopiert inn her. Viktig for reiselivsutvikling:

«Det er startet et forprosjekt for å se på muligheter til å etablere en ny travbane i Bø for travmiljøet i Telemark. Et foreløpig forslag ligger i å se på området bak Bø Camping, som er forholdsvis flatt og som innbyr til samarbeid med Bø Camping, Sommarland, Høyt & Lavt, og Telemarkshallen.

Det er ønskelig å skape en flerbruksarena, som kan trekke turister og større arrangementer til Bø og Midt-Telemark.

Om forprosjektet skulle konkludere med at en slik etablering er mulig, bør trafikkbelastning og parkering tas med i betraktningen for området. «

